

प्रसिद्धी विभाग

शैक्षणिक वर्ष २०१६ - १७

साहेबरावजी बुट्टेपाटील स्मृती व्याख्यानमाला

सकाळ

पुणे, दि. २७ जानेवारी २०१६

३

जीवनात आयुर्वेदाचा संस्कार आवश्यक

आयुर्वेदाचार्य डॉ. श्री बालाजी तांबे यांचे प्रतिपादन; बुट्टे-पाटील स्मृती व्याख्यानमाला

राजगुरुनगर, ता. २७ : पुणे येथील वैदिक विज्ञान पालासत राहते. तर वैदिक काळातही पाहिले. शरीररक्षेचे विचार संस्कार झाले नाही तर जगातील व्यक्ती निर्माण होण्यात येत. म्हणून प्रायेण व्यक्तींचा जीवनात आयुर्वेदाचा संस्कार आवश्यक असल्याचे प्रतिपादन आयुर्वेदाचार्य डॉ. श्री बालाजी तांबे यांनी केले.

वेधीत हलाय राजगुरु महाविद्यालयात आयोजित साहेबरावजी बुट्टे-पाटील स्मृती व्याख्यानमालेचे पहिले पुष्प मुकुटाना 'आयुर्वेद, संस्कार आरोग्याचा' या विषयावर ते बोलत होते. आयुर्वेदचे विस्तारवाचित

याचे मागून घेतली आहेत. आरोग्य आत्मगमे टाकल्या, प्रेमभाव आणि श्रद्धा यांचे बीज आहे. त्याच्याने वागले नाही तर ते बीज मारे, असे त्यांनी सांगितले.

विज्ञान सुरु पुढे गेले. पण, विज्ञानात ज्ञान अद्याप सापडत नाही, असे सांगून ते म्हणाले, "आयुर्वेदाच्या इन्फ्लेन्सिबल ने काम ते अजिंक्य आहे. प्रका, तेव अजिंक्य शरीर बाळगून मिळालेले अनुकूल बनले पाहिजे. शरीररक्षेचे अर्थ हा पहिला संस्कार आहे. ज्ञानदान सर्वांस घेणे हा आहे. आरोग्य ज्ञान एक ज्ञानच आहे. ज्ञानदान पाहिले पाहिजे. विज्ञान प्राच्यविज्ञान अजिंक्य पाहिले. संशोधने कोरून घेतले पाहिजे. महत्त्वाची बाब म्हणजे आयुर्वेदचा संस्कार पाहिजे."

बोलणे हा उत्तम व्याख्यान आहे. त्याने स्मृती बालाजी आरोग्याची आहे. त्याच्या पूर्णसंस्कार बनले अधिक फायदेशीर आहे. संस्कार हाच आयुर्वेदचा अर्थ आहे. मन लगेत नसायामुळे १० टक्के लोकच पचन उत्तम होत नाही, पणच पाणी पिणे, पचयून घेणे हा प्रथम पाऊल आहे. आयुर्वेद पाहिले पाहिजे, असे त्यांनी सांगितले.

दूरसंचालन डॉ. संजय शिंदे यांनी केले, 'हा पुष्पमुकुटाना परिसर डॉ. श्री. डॉ. अनुपे यांनी करून दिले. आचार यशेने सुने घेतले मान्ये.

प्रभात पुणे, शनिवार, दि. २८ जानेवारी २०१६

05

निरोगी जीवनासाठी आयुर्वेदिक पद्धती अंगिकारा

बालाजी तांबे : साहेबरावजी बुट्टेपाटील स्मृती व्याख्यानमालेत मार्गदर्शन

राजगुरुनगर, दि. २७ (प्रतिनिधी) - कोरणापासून जगातलीत व्यक्तींच्या जीवनात आयुर्वेदाचा संस्कार आवश्यक असून शारीरिक व मानसिकदृष्ट्या निरोगी जीवन जाल्यासाठी आयुर्वेदिक पद्धती अंगिकारण्याची गरज असल्याचे प्रतिपादन आयुर्वेदाचार्य डॉ. बालाजी तांबे यांनी राजगुरुनगर येथे केले.

वेधीत हलाय राजगुरु महाविद्यालयात आयोजित साहेबरावजी बुट्टेपाटील स्मृती व्याख्यानमालेचे पहिले पुष्प मुकुटाना 'आयुर्वेद संस्कार आरोग्याचा' या विषयावर बोलत होते. या प्रसंगी सैलजा बुट्टेपाटील, खेड शासनाचे निरोग प्रशासक मंडळाचे अध्यक्ष अ. देवीश बुट्टेपाटील, त्यांच्याच नात्यातून डॉ. राजगुरु, संचालक बाळासाहेब साहेबराव, मुनील शिंदे, अश्विनी मोघरी, सुधास टाकळकर, अंकुश कोळकर, मुनील साहेब, अ. देवीश बुट्टेपाटील, प्राचार्य डॉ. एस. बी. पाटील, उपप्राचार्य डॉ. एस. पी. जाधव, उपपक्ष केदार सायान, परिसर डॉ. श्री. श्री. गणेशबाबू,

राजगुरुनगर येथील हलाय राजगुरु महाविद्यालयात आयोजित साहेबरावजी बुट्टेपाटील स्मृती व्याख्यानमालेत उपस्थित शीलार्थी.

आयुर्वेद आणि योद्धा पद्धतीने विद्याची उपस्थित होते. डॉ. तांबे म्हणाले, आयुर्वेदात संस्कारांचे महत्त्व सांगितले असून त्यामध्ये साहसाची पद्धती स्मृतीचा महत्त्व उल्लेख करत होते. १२ ते २५ वर्षांपर्यंत हा जडपद्धतीच्या दृष्टीने महत्त्वाचा असून त्यात केलेल्या लक्षणे बरेच मान्यतेची पद्धती आयुर्वेद बोलले जात आहेत. त्यासाठी आरोग्य पालन व उत्तम वैदिक ज्ञानाचा हाच आधार आहे. आयुर्वेदिक ज्ञानाचा हाच आधार आहे. आयुर्वेदिक ज्ञानाचा हाच आधार आहे.

त्यातून आरोग्य शरीरात किती शक्ती मिळते हे मान्यते असते. आयुर्वेदाचे वैदिक आयुष्यात मुज, बायने जगा अनेक संस्कारांचे साम्यकीकरण झाल्याने आयुष्याकडे दुर्लक्ष झाले आहे. विद्याभ्यास मार्गदर्शन करताना ते म्हणाले की, मुलांनी आई, वडील व गुरुवर्य असे बळग्याला हवा. याचे संस्कार दारोप निर्यात बालाजी, पूर्णसंस्कार बनले, पणच पाणी पिणे, ५ मिनिट निरोगी शासन

एकटक चालणे, पचयून घेणे उत्तम करणे, नसायामुळे गरम पदार्थ असतील, उभे राहून जेवण करू नये अशा पाणी पिऊ नये, बाहेरचे सल्लागारीत पदार्थ खाऊ नयेत, रात्री झोपण्यात संस्काराचा श्लोक म्हणायचा तसेच नकात टोप बंधू हा टाकावे अशा सूचना त्यांनी केल्या ज्या मुलांचा मासिक धर्म व्यवस्थित युक्त आहे त्यांचे आयुष्य सुंदर व शरीरमोडब इतम बोलले. शाळा महाविद्यालयातील स्वच्छतागृहे ही देखभालसाठी स्वच्छ असावी. काल त्याचा आरोग्याचा वेद परिणाम होत असतो. या प्रसंगी त्यांनी दृष्टी, स्मृती, ऐकणे, माझलक्षणे, मुहपेंदुकी, केसगळती वारंवारते कळी करणुगी आयुर्वेदिक ज्ञान सांगितले. आयुर्वेदिक विद्या ही उद्याचे जबाबदार शारीरिक असून ते पचन असलेले शरीर त्यांना मनाजत शारीरिकतात सादर कराता आले पाहिजे असे अनेक त्यांनी बोलले. दूरसंचालन डॉ. संजय शिंदे यांनी केले तर पाहण्यात पाहिले डॉ. श्री. डॉ. अनुपे यांनी केले. पु. खेडेश सुको घने आचार घालने.

'आयुर्वेदिक जीवनपद्धती अंगिकारण्याची गरज' : डॉ. बालाजी तांबे

राजमुहुरनगर, (किरण खडे) : कोरल्याही धर्मोपदेशातील व्यक्तीच्या जीवनात आयुर्वेदाचा संस्कार आवश्यक असून शारीरिक व मानसिकदृष्ट्या निरोगी जीवन जगण्यासाठी आयुर्वेदिक जीवनपद्धती अंगिकारण्याची गरज असल्याचे प्रतिपादन आयुर्वेदाचार्य डॉ. बालाजी तांबे यांनी केले. येथील हुतात्मा राजगुरु महाविद्यालयात आयोजित साहेबरावजी बुट्टेपाटील स्मृती व्याख्यानमालेचे पहिले पुष्प गुफताना 'आयुर्वेद संस्कार आरोग्याचा' या विषयावर झालेले होते. याप्रसंगी डॉ. बालाजी तांबे यांनी, डॉ. राजगुरु शिक्षण प्रसारक मंडळाचे अध्यक्ष डॉ. देवेंद्र बुट्टेपाटील, उपप्राध्यापक मानसाहेब टाकळकर, संचालक बाळासाहेब सांडेभार, सुशील शिंगवी, अश्विनीसाई मोरार, सुभाष टाकळकर, अंकुश कोळेकर, सुरेशीशर खांडे, अॅड. राजगुरु बुट्टेपाटील, प्राचार्य डॉ. एस. बी. पाटील, उपप्राचार्य प्रा. एच. पी. जाधव, प्रबंधक कैलास पाचारणे, पर्यवेक्षक जी. जी. शारदाबाई, रामस्य आणि मोक्षदा संस्थेचे विद्यार्थी उपस्थित होते. या प्रसंगी डॉ. बालाजी तांबे यांनी पुढीलप्रमाणे केली, आयुर्वेदात संस्कारांचे महत्त्व सांगितले असून त्यामध्ये माणसाची बुद्धी

स्मृती चांगला राहण्यास मदत होई. १२ ते २५ वयोगट हा जडपणघडणीच्या दृष्टीने महत्त्वाचा असून त्यात केलेल्या तपश्चर्यांचे मानसाचे पुढील आयुष्य बांधले जाते असे त्यातली आपले वाचन व आहार नैसर्गिक असायला हवा. कारण आपण किती अन्न खातो यापेक्षा त्यातून आपल्या शरीराला किती शक्ती मिळते हे महत्त्वाचे असते. आपल्या वैयक्तिक आयुष्यात मूत्र, बारले अशा अनेक संस्कारांचे सामाजिकीकरण झाल्याने आरोग्याकडे दुर्लक्ष झाले आहे. विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करताना ते म्हणाले की मुलांनी आई, वडील व गुरुभट्टेना आदर बाळगायला हवा. प्राबरीकरण दररोज

निघडित घालणे, सूर्यनमस्कार घालणे, भरपूर पाणी पिणे, ५ मिनीट निरोजप लावून एकाटक घालणे, पंचानुत दररोज घालून घ्याव्यात असे पदार्थ असावेत, उभे राहून जेवण करू नये अथवा पाणी पिऊ नये, बाहेरचे रस्त्यावरील पदार्थ खाऊ नयेत, रात्री झोपताना संस्काराचा स्त्रोक म्हणवा तसेच नाकात दोन टोच तुप टाकावे अशा सूचना त्यांनी केल्या. ज्या मुलांचा मासिक धर्म व्यवस्थित सुरू आहे त्यांचे आयुष्य सुंदर व हरीरशीलपणे जगणे शक्यते, असे ते म्हणाले. आज महाविद्यालयातील स्वच्छतागृहे ही देवमंदिरासारखी स्वच्छ असावी. कारण त्याचा आरोग्यावर थेट परिणाम होत असतो. या प्रसंगी त्यांनी दूरी, स्मृती, ऐकणे, पडणुका, मुदुधेदुधी, केरनाळी यासंदर्भात काही प्रश्नांची आयुर्वेदिक उपाय सांगितले. आजचे विद्यार्थी हे उद्याचे जबाबदार नागरिक असून ते घेत असलेले शिक्षण त्यांना समाजात प्रत्यक्षिकांसह सादर करावे असे पाहिले अशी अपेक्षा त्यांनी व्यक्त केली. कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन डॉ. संजय शिंदे यांनी केले तर वाहण्यांचा परिचय डॉ. बी. डी. अनुराग यांनी केला व आचार्य यशोधर सुंदरे यांनी मार्गदर्शन केले.

३ ते ९ फेब्रुवारी २०१७/४

खेड लाइम्स

आयुर्वेदिक जीवनपद्धती अंगिकावी- तांबे

साहेबराव बुट्टे पाटील स्मृती व्याख्यानमाला : दैनंदिन जीवन जगण्याचा अर्थ सांगितला

राजमुहुरनगर, (प्रतिनिधी) - कोरल्याही धर्मोपदेशातील व्यक्तीच्या जीवनात आयुर्वेदाचा संस्कार आवश्यक असून, शारीरिक व मानसिकदृष्ट्या निरोगी जीवन जगण्यासाठी आयुर्वेदिक जीवनपद्धती अंगिकारण्याची गरज असल्याचे प्रतिपादन आयुर्वेदाचार्य डॉ. बालाजी तांबे यांनी केले. ये हुतात्मा राजगुरु महाविद्यालयात आयोजित साहेबरावजी बुट्टे पाटील स्मृती व्याख्यानमालेचे पहिले पुष्प गुफताना 'आयुर्वेद संस्कार आरोग्याचा' या विषयावर झालेले होते. या वेळी साहेबराव बुट्टे पाटील, डॉ. राजगुरु शिक्षण प्रसारक मंडळाचे अध्यक्ष डॉ. देवेंद्र बुट्टेपाटील, उपप्राध्यापक मानसाहेब टाकळकर, संचालक बाळासाहेब सांडेभार, सुशील शिंगवी, अश्विनीसाई मोरार,

सुभाष टाकळकर, अंकुश कोळेकर, सुरेशीशर खांडे, अॅड. राजगुरु बुट्टे पाटील, प्राचार्य डॉ. एस. बी. पाटील, उपप्राचार्य प्रा. एच. पी. जाधव, प्रबंधक कैलास पाचारणे, पर्यवेक्षक जी. जी. शारदाबाई, रामस्य आणि मोक्षदा संस्थेचे विद्यार्थी उपस्थित होते. या वेळी साहेबराव डॉ. बालाजी तांबे पुढीलप्रमाणे केली, आयुर्वेदात संस्कारांचे महत्त्व आहे.

बालाजी तांबे यांची गुरुकिल्ली...

साहेबरावच दररोज निघडित घालणे, सूर्यनमस्कार घालणे, भरपूर पाणी पिणे, ५ मिनीट निरोजप लावून एकाटक घालणे, पंचानुत दररोज घालून घ्याव्यात असे पदार्थ असावेत, उभे राहून जेवण करू नये अथवा पाणी पिऊ नये, बाहेरचे रस्त्यावरील पदार्थ खाऊ नयेत, रात्री झोपताना संस्काराचा स्त्रोक म्हणवा तसेच नाकात दोन टोच तुप टाकावे अशा सूचना त्यांनी केल्या.

वैयक्तिक आयुष्यात मूत्र, बारले अशा संस्कारांचे सामाजिकीकरण झाल्याने आरोग्याकडे दुर्लक्ष झाले आहे. विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करताना ते म्हणाले की मुलांनी आई, वडील व गुरुभट्टेना आदर बाळगा. कारण त्याचा आरोग्यावर थेट परिणाम होत असतो. या वेळी त्यांनी दूरी, स्मृती, ऐकणे, पडणुका, मुदुधेदुधी, केरनाळी यासंदर्भात काही प्रश्नांची आयुर्वेदिक उपाय सांगितले. आजचे विद्यार्थी हे उद्याचे जबाबदार नागरिक असून ते घेत असलेले शिक्षण त्यांना समाजात प्रत्यक्षिकांसह सादर करावे असे पाहिले अशी अपेक्षा त्यांनी व्यक्त केली. सूत्रसंचालन डॉ. संजय शिंदे यांनी केले. परिचय डॉ. बी. डी. अनुराग यांनी केला व आचार्य यशोधर सुंदरे यांनी मार्गदर्शन केले.

